

SPOKOJENOST S VOLBOU PARTNERA A JEJÍ SOUVISLOST S POHLAVÍM, VĚKEM A DÉLKOU VZTAHU

Závazek, který partneři ve vztahu pociťují, je klíčovým faktorem, který do velké míry ovlivňuje, zda vztah vydrží. Sternberg (1986, in Kotrlová, 2011) jej jako takový řadí mezi 3 komponenty vztahu společně s intimitou a vášní. Rusbultová, Martz a Agnew (1998) definují závazek jako tendenci vytrvat v partnerském vztah společně s psychickým poutem. Sternberg (1986, in Kotrlová, 2011) nalézá vztah mezi závazkem a délkou vztahu.

V této zprávě vycházíme ze Škály pociťovaného závazku v partnerském vztahu (Marešová et al., 2019), jejíž teorie vychází z tzv. Investičního modelu, který vytvořila Rusbultová (1980, in Rusbult, Martz & Agnew, 1998) pro účely porozumění závazku ve vztahu. Pokusila se tak závazek definovat přesněji, jedná se o míru závislosti na daném vztahu, která je charakterizována mírou spokojenosti, kvalitou dostupných alternativních partnerů a mírou investic.

Předpokládané tři faktory se však díky exploratorní faktorové analýze nepodařilo prokázat, nalezen byl pouze jeden faktor, a to subjektivně pociťovaná spokojenost s volbou partnera (Marešová et al., 2019). V této zprávě jsme se rozhodli získaná data dále prozkoumat a zjistit, zda reportovaná spokojenost s volbou partnera souvisí s pohlavím, věkem nebo délkou vztahu.

Zvolená metoda

Pro prozkoumání daných souvislostí lze využít **lineární regresi**, což je statistický model popisující chování závislé proměnné pomocí regresorů, které mohou být kategoriální i spojité. Do modelu jsme zařadili následující proměnné:

Závislá proměnná:

- **spokojenost s volbou partnera** – definovaná jako dosažený hrubý skór ve Škále pociťovaného závazku v partnerském vztahu (možné hodnoty od 13 do 52 bodů)

Regresory:

- **pohlaví**
- **věk**

Kovariáty:

- **délka vztahu** – uváděná v měsících (rozmezí hodnot od 1 po 624 měsíců)
-

Předpokládali jsme, že věk a délka vztahu spolu budou souviset, Pearsonův korelační koeficient mezi těmito proměnnými je 0,789 a je statisticky významný. Rozhodli jsme se tedy do našeho modelu lineární regrese zařadit délku vztahu jako kovariát, tedy regresor, který není ve středu našeho zájmu, ale zařazujeme ho, aby nebyl příčinou zkreslení.

Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=90>

Data byla získána prostřednictvím dotazníku v online prostředí od 364 participantů, z toho významně více bylo žen (n = 302, 83 %) oproti mužům (n = 62, 17 %). Věk respondentů se pohyboval mezi 14 a 84 lety, věk většiny se však pohyboval mezi 22 a 37 lety (1. a 3. kvartil), medián věku pak byl 28.

Výsledky

Ukazatelem kvality modelu je **koeficient determinace (R^2)**, který uvádí, kolik procent rozptylu jsme pomocí modelu schopni vysvětlit. Náš model je schopen vysvětlit pouze 1,5 % rozptylu, což je nedostatečné, nejedná se ani o statisticky významný výsledek. Výsledky shrnuje Tabulka 1.

Tabulka 1: Ukazatele kvality modelu

R^2	R^2_{ADJ}	Fischerova statistika F	p hodnota
0,015	0,007	1,832	0,141

Pomocí našeho modelu se nám tedy nepodařilo prokázat statisticky významné regresní váhy (koeficient b) u žádného z regresorů, výsledky uvádí Tabulka 2. Nejnižší p hodnoty dosáhl regresor věk, nicméně jeho regresní koeficient nám říká, že zvýší-li se věk o jeden rok, sníží se hrubý skóre na škále spokojenosti s volbou partnera o 0,095 bodů (věkový přírůstek 10 let by hrubý skóre snížil tedy o necelý 1 bod). Model tedy ukazuje, že s vyšším věkem spokojenost v partnerství velmi mírně klesá, toto zjištění však není statisticky významné.

Tabulka 2: Regresní váhy a statistická významnost jednotlivých regresorů

Regresor	Regresní koeficient b	Waldova statistika t	p hodnota
Pohlaví	-1,604	-1,508	0,132
věk	-0,095	-1,653	0,099
délka vztahu	0,006	1,001	0,318

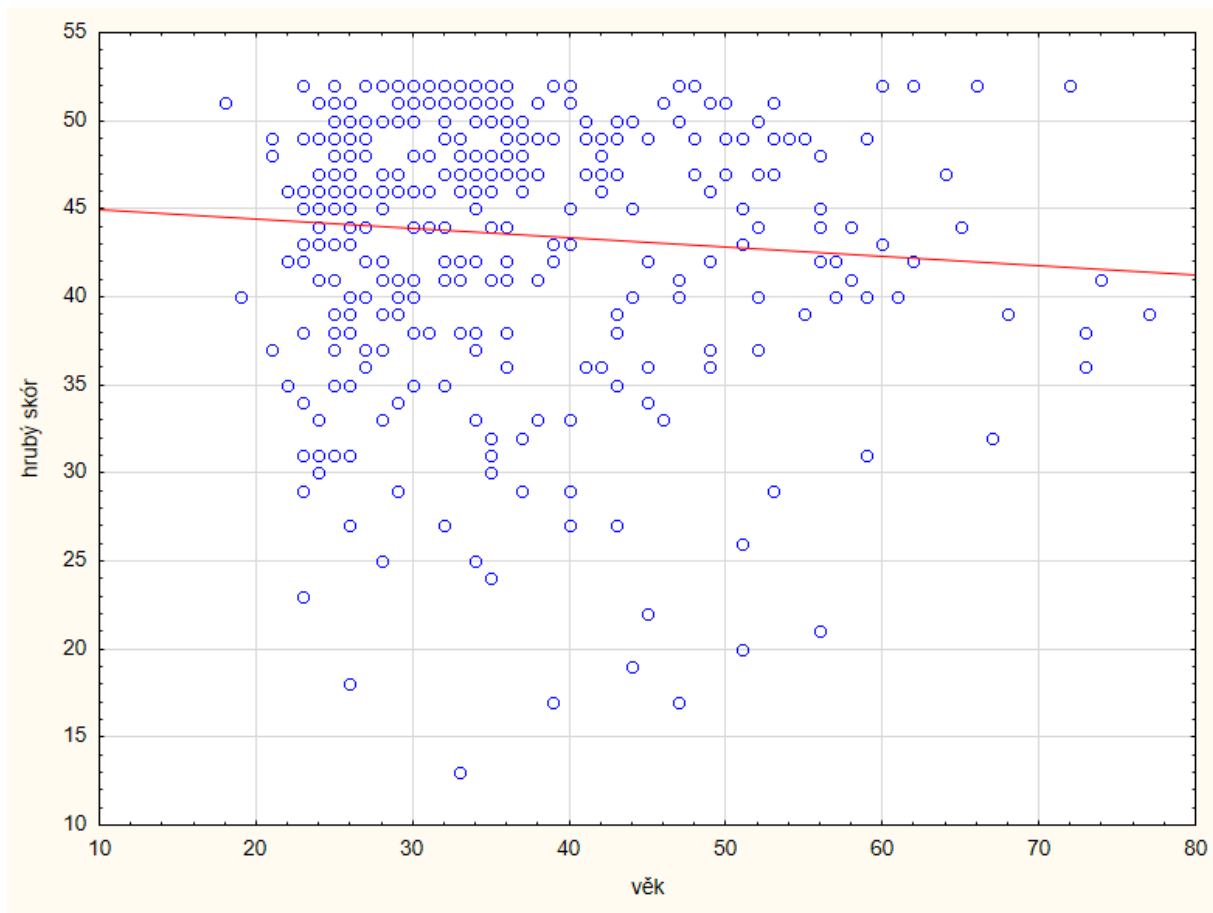
Můžeme se podívat i na grafické znázornění vztahu spokojenosti s volbou partnera a věkem pomocí bodového grafu proloženého regresní přímkou, jak ukazuje Graf 1 na konci zprávy. Z grafu lze jasně vyčíst, že vztah obou proměnných je slabý a v záporném směru, tedy že s věkem spokojenost klesá.

Závěr

Pomocí našeho modelu se nám nepodařilo prokázat statisticky významný vztah mezi spokojeností s volbou partnera a pohlavím, věkem nebo délkou vztahu. Tyto proměnné dohromady vysvětlují pouze 1,5 % rozptylu spokojenosti s volbou partnera, dá se tedy předpokládat, že tato spokojenost souvisí s úplně jinými fenomény. Slabou stránkou modelu je pak i samotný fakt, že vycházel z výsledků Škály pocítovaného závazku v partnerském vztahu, který nemusí měřit zcela přesně spokojenost v partnerství, přestože validita i reliabilita dotazníku jsou uspokojivé (Marešová et al., 2019).

Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=90>

Graf 1: Vztah spokojenosti s volbou partnera a délkou vztahu

Zdroje:

Kotrlová, H. (2011). Souvislost citové vazby a stylů řešení konfliktů v partnerských vztazích. (Diplomová práce). Masarykova univerzita, Brno. Získáno z https://is.muni.cz/th/333183/fss_b/Helena_Kotrlova_diplomka.pdf

Marešová, T., Klimešová, J., Píknová, T., Veberová, L. & Vrublová, V. (2019). *Škála pocíťovaného závazku v partnerském vztahu*. (Projekt v rámci předmětu Psychometrika 1.) Dostupné z https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/pmlab/zpravy/zprava0183_1.pdf

Rusbult, C., Martz, J. & Agnew, Ch. (1998). The Investment Model Scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. *Personal Relationships*, 5, 357-391. Získáno z <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/j.1475-6811.1998.tb00177.x>

Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=90>